

Č.j.: 23/2024/MZŠMŠOBE

Plán environmentální výchovy

Masarykova základní škola a mateřská škola Obecnice, příspěvková organizace

Školní rok 2024/2025

Vypracovala: Mgr. Bc. Markéta Marková

Obsah

1. Úvod	3
2. Téma Plánu environmentální výchovy Masarykovy základní školy a mateřské školy Obecnice, příspěvkové organizace ve školním roce 2021/2022	3
3. Východiska	3
4. Cíl	4
5. Kritéria	4
6. Subkritéria	4
7. Indikátory a nástroje hodnocení plánu environmentální výchovy ve školním roce 2021/2022	4
7.1 Termíny plnění	4
7.2 Pokyny k realizaci	4
8. Využití průřezových témat	5
9. Klíčové kompetence	5
10. Spolupráce s organizacemi a odborníky	6
11. Realizace Plánu environmentální výchovy ve školním roce 2021/2022	7
12. Požadované vědomosti a dovednosti, které by si žák měl odnést z tématu: „Péče o krajinu“	8
12.1 I. stupeň	8
12.2 II. stupeň	9
13. Celoroční plán akcí	9
14. Přílohy – plány jednotlivých vyučujících a přehled mezinárodních dnů	10

1. Úvod

Plán EVVO je vydán na základě metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) a je zpracován s ohledem na požadavky kladené v ŠVP ZV, především ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta vede k myšlenkám a jednáním, které jsou v souladu s životním prostředím tak, aby se jeho kvalita udržela i pro další generace. Cílovou skupinou tedy nejsou jen žáci, ale všichni lidé, bez ohledu na věk či vzdělání.

Je důležité vytvářet pozitivní postoje k životnímu prostředí, k úctě k životu, znát a pečovat o prostředí okolo nás. Je také potřeba pochopit vzájemné provázání ekonomické, sociální a kulturní oblasti. Cílem je tedy objektivně informovat o stavu a vývoji životního prostředí.

2. Téma Plánu environmentální výchovy Masarykovy základní školy a mateřské školy Obecnice ve školním roce 2024/2025

Téma vychází z celoškolního tématu pro aktivity a projekty: „**Člověk tvořivý**“.

Druhým motivem jsou Cíle udržitelného rozvoje 2016 – 2030, definované OSN.

Zvolená témata pro školní rok 2024/2025 jsou:

- a) **Konec hladu (cíl 2)** – Odstranit podvýživu pomocí lepších sociálních programů pro děti, matky a starší osoby. Zvýšit zemědělskou výrobu a příjmy drobných farmářů, pečovat o biologickou rozmanitost. Předcházet suchu, záplavám a jiným přírodním pohromám, které ničí zemědělskou výrobu a produkci.
- b) **Průmysl, inovace a infrastruktura (cíl 9)** – Zajistit dostupnost úvěru pro malé podniky pro jejich rozvoj. Zajistit dostatek prostředků na výzkum a vývoj technologií. Do roku 2020 zajistit všem přístup k internetu a novým technologiím.

3. Východiska

Základní dokumenty, ze kterých vycházíme při realizaci environmentální výchovy ve školním roce 2024/2025, jsou:

- Program OSN: Agenda 2030 - Rozvojové cíle tisíciletí, (Dále jen Cíle udržitelného rozvoje = CUR)
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025,
- Metodický pokyn MŠMT k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních č. j. 16745/2008 – 22,
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání – č. j. MŠMT – 28603/2016,

- Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – Škola poznání – (č.j. 6/2023MZŠMŠOBE)
- Dlouhodobý plán environmentální výchovy MZŠ Obecnice, č.j. 2016/42.

Ve školním roce 2024/2025 je Plán environmentální výchovy propojen celoškolským tématem **Člověk tvořivý**, s Plánem výchovy ke zdraví a zdravému životnímu stylu, a Minimálním preventivním programem.

4. Cíl

Žáci se napříč předměty různými formami a aktivitami seznámí s tématem CUR – *Konec hladu a Průmysl, inovace a infrastruktura*. Kromě projektových dnů „Stromy jako zdroje potravy“, Mezinárodní den vody a Den Země, žáci a zaměstnanci školy budou pokračovat ve sběru druhotných surovin v rámci projektu Recyklohraní.

Dalším cílem, který navazuje z předchozích let, je pokračovat ve spolupráci s Vojenskými lesy a statky (sběr lesních plodů, vycházky s odborníkem). Podpora ekologického centra Ochrany fauny Hrachov formou příspěvku na péči o vybraná zvířata.

Ve školním roce 2024/2025 budeme znovu podávat žádost o titul „Škola udržitelného rozvoje 2. stupně ve středočeském kraji.“

5. Kritéria

I. a II. stupeň

Zařazení tématu EVVO do výuky v rámci realizace ŠVP formou projektů, pracovních listů, exkurzí a setkání s odborníky.

Jarní ekologická soutěž pro žáky napříč třídami, tvorba obrázků a textů k vybraným mezinárodním dnům.

6. Subkritéria

- znalost a zasazení pojmu do souvislostí – hlad, funkce průmyslu, inovace, infrastruktura
- motivování žáka k odpovědnému chování v obci, ve městě (např. třídění odpadu, úklid obce, aj.)
- hospodaření s vysloužilými výrobky, upcylace, recyklace apod.
- plánování rozvoje obce
- seznámení se problematikou výživy a výroby potravin
- péče o zdroje potravy
- zapojení jednotlivce do solidarity – Potravinová sbírka.

7. Indikátory a nástroje hodnocení plánu environmentální výchovy ve školním roce 2024/2025

Ke konci prvního a druhého pololetí proběhne zhodnocení naplnění plánu EVVO jednotlivými vyučujícími. V jakých předmětech a projektech se jim podařilo integrovat téma „Konec hladu“, druhé téma „Průmysl, inovace a infrastruktura“.

Indikátor: Formy a uplatňované metody mohou být různé – exkurze, vycházky, samostatné projekty, problémová výuka apod.

Nástroj: pracovní listy, postery z jednotlivých realizovaných akcí, setkání s odborníkem, hodnocení jednotlivými vyučujícími, obrázky a texty k tématu; zapojení žáků do sběrů vybraných komodit

7. 1 Termíny plnění

- realizace cílů EVVO průběžně během školního roku
- průběžně realizované pracovní listy/ postery/ lapbooky apod. jednotlivými žáky
- leden – zhodnocení vyučujícími
- červen – zhodnocení vyučujícími

7. 2 Pokyny k realizaci

- ve školním roce 2023/2024 proběhne zhodnocení realizace cílů EVVO jednotlivými vyučujícími (vždy ke konci prvního a druhého pololetí),
- průběžně během roku vystavené ukázky prací žáků (fotografie, prezentace v kiosku, postery, lapbooky, pracovní listy apod.)

8. Využití průřezových témat

Plán využívá k dosažení cílů některé přínosy uvedených průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova

- vede k porozumění sobě samému a druhým,
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování,
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace,
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci.

Výchova demokratického občana

- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti,
- prohlubuje empatii schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování,
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení,
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů,
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším.

Environmentální výchova

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidské činnosti v prostředí,
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů.

9. Klíčové kompetence

Stanovené cíle Plánu environmentální výchovy jsou propojeny s některými klíčovými kompetencemi. Pedagogové je mohou volit s přihlédnutím k možnostem a věku žáků.

V oblasti kompetencí k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální:

- aktivně využívat kooperativní a komunikační dovednosti jako nástroje pro řešení problémů životního prostředí,
- hledat různé varianty řešení problémů životního prostředí,
- schopnost kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace související s životním prostředím.

V oblasti pracovní kompetence:

- osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a uplatňovat je v každodenním životě,
- uplatňovat principy udržitelného způsobu života v občanském a pracovním jednání (odpovědně a ekonomicky nakládat s přírodními zdroji a odpady v souladu se strategií udržitelného rozvoje, minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí).

V oblasti kompetence občanské:

- znát z vlastní zkušenosti přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí, chápat příčiny a následky jejich poškozování, rozumět jedinečnosti svého regionu a jeho potřebám,
- uvažovat v souvislostech, vnímat závislost rozvoje lidské společnosti na přírodě a na stavu životního prostředí, porozumět zákonitostem biosféry, ekonomické, sociální a ekologické provázanosti světa, problémům životního prostředí z globálního i lokálního hlediska a jejich příčinám,

- odpovědně jednat vůči přírodě a prostředí v každodenním životě a aktivně a kvalifikovaně se účastnit ochrany životního prostředí včetně zapojení do souvisejících veřejných diskusí a rozhodovacích procesů o využívání krajiny,
- projevovat pokoru, úctu k životu ve všech jeho formách a k hodnotám, které neumí vytvořit člověk, oceňovat svébytnou hodnotu a krásu přírody a krajiny, vnímat a být schopen hodnotit různé postoje k postavení člověka v přírodě a k chování člověka vůči přírodě.

10. Spolupráce s organizacemi a odborníky

- udržování a prohlubování spolupráce s Obecním úřadem Obecnice, pomoc při péči o prostředí obce,
- udržování a prohlubování spolupráce s Vojenskými lesy a statky ČR s.p., divize Hořovice - sběr žaludů a kaštanů pro lesní správu Obecnice: říjen a listopad 2024 a výukové programy ve spolupráci s lesními pedagogy
- udržování a prohlubování spolupráce s Kovohutěmi Příbram nástupnická, a.s. - pokračování ve sběru baterií a elektroodpadu,
- udržování a prohlubování spolupráce s Hornickým muzeem Příbram - návštěvy a exkurze,
- zapojení do recyklace papíru - sběr hliníku a papíru (časopisy, noviny, letáky, kartony, knihy a ost.): květen/ červen 2025
- účast v projektu Recyklohraní

11. Realizace Plánu environmentální výchovy ve školním roce 2024/2025

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola poznání“ využívá témata související s environmentální výchovou především v předmětech:

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – I. Stupeň					
Název tematického okruhu Ev	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	ČS	ČS			
Základní podmínky života			ČS	ČS	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				ČS, PČ	PČ
Vztah člověka k prostředí	TV	TV, PČ	TV, ČS, PČ	TV, ČS	TV

Název tematického okruhu Ev	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	Z, PŘ	PŘ		Z, PŘ
Základní podmínky života	Z, PČ, PŘ, ČJ	Z, PČ, PŘ	CH, PČ	PŘ, CH, PČ, VKO
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PŘ	Z, PČ, F, PŘ	Z, CH, PČ	Z, F, CH, PŘ, VKO
Vztah člověka k prostředí	D, VV	PŘ, VV	PŘ, D, VV	Z, PŘ, NJ, VKO, VV

Školní družina- význam přírody, ekologie, důležitost ochrany ŽP

- omalovánky,
- vytvoření plakátů – vystavení,
- vypracování pracovních listů k tématu,
- udržování čistého prostředí v okolí školní družiny,
- sběr papíru – listopad, duben,
- sběr baterií.

Dále se environmentální výchova uplatňuje v:

- podpora a vedení třídních kolektivů - šetření energie a zdrojů,
 - péče o prostředí třídy,
 - třídění odpadu,
 - ochrana rostlin a živočichů,
- připomenutí významných dnů s environmentální tematikou
 - mezinárodní den bez aut – 22. 9.,
 - mezinárodní den stromů – 20. 10.,
 - mezinárodní den prevence ničení životního prostředí v průběhu válek a ozbrojených konfliktů – 6. 11.,
 - mezinárodní den mokřadů – 2. 2.,
 - mezinárodní den vody – 22. 3.,
 - mezinárodní den Země – 22. 4.,
 - mezinárodní den biologické rozmanitosti – 22. 5.
- účasti na odborných seminářích a přednáškách související s environmentální tematikou.

12. Požadované vědomosti a dovednosti, které by si žák měl odnést z tématu:

„Konec hladu“ a „Průmysl, inovace a infrastruktura“

12.1 I. stupeň

Cíle plánu budou vyučující plnit s přihlédnutím k věku žáků.

- žák rozumí problému hladu; zná důležité potravinářské firmy – uvede příklad
- žák vysvětlí pojem inovace a infrastruktura
- žák jmenuje tři instituce, které pomáhají zavádět inovace nebo zpracovávají potraviny

12.2 II. stupeň

Cíle plánu budou vyučující plnit s přihlédnutím k věku žáků.

- žák rozumí problému hladu; zná důležité potravinářské firmy – uvede příklad
- žák porovná výživové možnosti s ohledem na finanční příjem a zdraví
- žák vysvětlí pojem inovace a infrastruktura
- žák uvede tři instituce v ČR a tři ve světě, které přinášejí inovativní prvky do průmyslu
- žák se seznámí s činnostmi pomáhajících organizací v tématu potravinové soběstačnosti a dostupnosti

13. Celoroční plán akcí

Pedagogové budou plnit očekávané výstupy jednotlivých předmětů ve školním roce 2024/2025 podle školního vzdělávacího plánu „Škola poznání“ (č.j. 6/2023MZŠMŠOBE)

- Projektový den k mezinárodnímu dni stromů (20.10.) – téma: Stromy jako zdroje energie
- exkurze do Hornického muzea v Příbrami
- návštěva Národního muzea Praha (7. třída)
- Planeta Země 3000 – kino Příbram
- průběžné vycházky do lesa
- březen – exkurze do vodní elektrárny Písek a Prácheňské muzeum
- březen – projektový den k mezinárodnímu dni vody (22.3.)
- duben – projektový den k mezinárodnímu dni Země (22.4.)
- ochrana fauny v Hrachově – 6. třída a 2. třída
- plán bude průběžně doplňován o další akce.